

אמנות הכלי

פרס קרן אלקיטס דה רוטשילד, 2000

כ. כהן
Kahan

פרס קרן אליכס דה רוטשילד, 2000

אמנות הכלי

פליסיטי יעקובי ברנשטיין

הדס רזנברג ניר

יעל נובק

הילדה מירום

גון מריט רזנסטון

רינה קמחי

רונית צור

מרק יודל

נינה צורן

ניצה יפה

אירית גבריאלי אמיתי

בית אהרון כהנא

רח' רוקח 147 רמת-גן, טל: 03-7523348

אגודת אמני הקרמיקה בישראל

www.israelceramics.org

יוזמה: הרשות לתרבות ואמנות - עיריית רמת-גן

מנהלה: אלי לביא

עיצוב: אינה ארואטי

נובמבר-דצמבר 2001.

כל המידות בס"מ: עומק x רוחב x גובה.

קטלוג:

תרגום: שרה קיטאי

צילום: רן ארדה

עיצוב גרפי: סטודיו ירון לוי

הפקה: דפוס סבינסקי

התערוכה הוצגה בתל-חי, 2000.

תערוכה זו נועדה להציג בפני הציבור את אחד עשר האמנים המצטיינים בעבודתם בחומר, מטעם קרן אליכס דה רוטשילד זכו בהצגת איכות עבודתם והמחשת הייחודיות של כל אמן ויצירתו.

התערוכה מציעה תפישות שונות ב"אמנות הכלי", כל יצירה מהווה פרשנות שונה לגבי משמעות הכלי. הדמיון הרב-גווני בצורה, בחומר ובצבעוניות. התרחקות כנה של מספר אמנים ממוסכמות הסגנון והקומפוזיציה המבנית המסורתית, אל עבר רעיונות שופעי דימויים בשילובים שונים של חומר, עיבודו ושריפתו. מספר אמנים מדגישים במבנה הכלי, את הסמל המקובל, הפונקציונלי והמסורתי - חודרים לצורה ולזיגוג יוצרים מיצבים של פרטים בקבוצות מרחביות בדימויים חזותיים מרהיבים, אולם, ההיבט העיקרי, הינו התבוננות ואיתור ההקשרים השונים בתוכנה של כל יצירה, אך, יחד עם ראייה משותפת בהתייחסות ל"כלי".

אנו שמחים לארח תערוכה זו - בתודה לקרן אליכס דה-רוטשילד, לגבי' רות קורמן ולאגוד אמני הקרמיקה בישראל.

אינה ארואטי

מנהלת מוזיאון בית אהרון כהנא

רמת גן

הרוח החיה מאחורי הקלעים היא גב' רות קורמן.

פגישה מקרית לפני כחמש-עשרה שנים הייתה לרות קורמן תחילתה של מחויבות לקרמיקה הישראלית ולקדריה. מרים רוטשילד, נאמנה בקרן הנאמנות של אליכס דה-רוטשילד בירושלים, ביקשה מרות להצטרף אליה לוועדת הקרן, שישבה באותה עת בעיר העתיקה בירושלים. מטרת הקרן היו לקדם את כל צורות המציאות בעולם האומנותי.

כשהייתה חברה בוועדה הבינה רות כי אפשר לעשות יותר, והחלה לקיים תערוכות של קרמיקה בריטית בביתה בימין משה בירושלים. פגישות דו-שנתיות אלו זכו לתגובות נלהבות לא רק מקהל הקונים, אלא גם מקדרים רבים שבאו לראות את העבודות בתצוגה. הייתה זאת מגדלנה חפץ שבאחד מביקוריה הציעה לרות: "זה יהיה נהדר אם תוכלי להביא את אחד הקדרים האלו לישראל כדי שיעבירו לנו סדנאות".

מכאן התפתחה תכנית של חילופי ביקורים. ראשונה הגיעה הקדרית קרוליין ויימן (Carolyn Whyman), ובעקבותיה ג'ני ביבן (Jenny Beavan), ג'יסון ווסון (Jason Wason), דיוויד ג'ונס (David Jones) - שמצא את מורשתו התרבותית כאן, רות'אן תדבול (Ruthanne Tudball), פיל רוג'רס (Phil Rogers), ריצ'ארד פת'יאן (Richard Phethean) ורבים אחרים. נוסף על קדרים הזמינה רות גם אמנים מתחומים אחרים כגון אמנות הטקסטיל, אמנות העץ, חריטה וניפוח זכוכית. לכבוד חגיגות היובל של מדינת ישראל היא אף ארגנה כמה תערוכות בתל אביב, ובהן הציגו עשרה אמנים בריטים את כישוריהם. כיום רשימת הממתינים בבריטניה להזמנה ארוכה, ומצויים בה אדמונד דה-ואל (Edmund de Waal), ריצ'רד סלי (Richard Slee), רוברט וולש (Robin Welch) וג'ון מידלמיס (Jon Middlemiss). ישראל והקדרות הישראלית הפכו בבריטניה לשם דבר, וכך כל אורח מעניק ממוחיותו לקדרים הישראלים וגם מפיק תועלת רבה מהזמן שהוא מבלה כאן.

רות ארגנה גם תערוכות קרמיקה בלונדון, והאחרונה שבהן הייתה בשנת 1988. היא מרצה בליוויית שקופיות על קרמיקה, ובעיקר על מקורות ההשראה של הקרמיקה הישראלית. לפני שנתיים הקימה רות שני ארגוני צדקה קטנים, האחד בבריטניה והשני

בישראל, כדי לאפשר לה להמשיך בפעילויות אלה בצורה יעילה יותר. הקרן לאומניות מעצבים (Designer Crafts Foundation) בבריטניה, שתומכת בה קבוצה מחבריה, מממנת את הביקורים לישראל וגם מזמינה אמנים ישראלים מוכשרים לבקר בבריטניה. הראשונה הייתה תלמה תמרי, ובעקבותיה הוזמנו איפיאה רוסק (תכשיטנית), מגדלנה חפץ, רינה קמחי - שנאמה נאום אורח בפסטיבל אבריסטווית' (Aberystwyth) הבינלאומי לקדרים - ג'ון מרית וסידי רוזנסטון. בשנת 2001 הוזמנו אמני ישראלי ומרק יודל.

בעת שהותם מבקרים המוזמנים בבתי מלאכה של קדרים, רואים תערוכות ואוספים, משתתפים בסימפוזיונים ובאירועים בנושאי קרמיקה ובנושאים קרובים, וככלל מרחיבים את ידיעותיהם ואת התנסותם בעולם הקרמיקה בבריטניה.

מדבריה של רות קורמן:

"במשך השנים הייתי עדה לעלייה במעמד הקדרות בישראל. בעוד בעבר חשו קדרים כקורבני העניים של עולם האמנות עכשיו יש להם כבוד עצמי וגאווה, המוצדקים עקב רמתה הגבוהה של עבודתם. אין שום סיבה שקדרים ישראלים לא יתפסו את מקומם לצד הקרמיקאים הטובים ביותר שאנו רואים בכל העולם. אני חשה זכות גדולה שבאמצעות עבודתי אני יכולה, ולו במעט, לתרום לחיים היצירתיים של ישראל."

אמנות הכלי

שלומית באומן

התערוכה עוסקת בפירוק קוד התמימות של הכלי והפיכתו ל"כלי-אובייקט" בעל משמעות מתוחכמת. ליוצר הקרמי הכלי הוא נקודת מוצא, כמעין יחידת יסוד עליה נבנה עולם ומלואו. פשטותו, תמימותו ושוויון הנפש של הכלי הופכים אותו ואת העיסוק בו למאתגר תוך כדי מעברים שונים ומגוונים בין השפה והאמירה האישית, לבין החברתית, התרבותית, העיצובית וההיסטורית. ה"כלי" כחפץ בעל הקשר תרבותי מאפשר התייחסות רחבה מצד האמנים. התייחסות לחומרי הטבע והמקורות בתהליך העבודה מצד אחד ותגובה חברתית פוליטית מצד שני.

במאתיים השנים האחרונות עברה אמנות הקרמיקה בתרבות המערבית טלטלה דרמטית. ברצוני להצביע על מספר תהליכים שהשפיעו על שינויו של הסטודיו לקרמיקה אותו הכרנו מן המסורת כ-Pottery Studio, המהווים את היסוד עליו מושתתת המחשבה שמאחורי התערוכה. תהליך אחד הוא המהפכה התעשייתית אשר האיצה את המעבר של תפקיד היוצר הקרמי מיצרן לאמן. תהליך נוסף הוא התפתחות תחום העיצוב, שצבר תאוצה מאז הבאואהאוס באירופה של שנות ה-20, אשר שינה את מקומו, תפקידו והשפעתו של היוצר בעצם העשייה הקרמית: לא כביצועיסט אלא כמתכנן, מפקח על, ומפיק את תהליכי הייצור. תהליך זה דחק את רגלי האומנות - Craft, לטובת העיצוב - Design.

ממחצית המאה ה-20 פחות או יותר נוצר עולם שלם של דיאלוג בין העיצוב, האומנות - Craft והאמנות - Art, אשר הביא לחדירתן של טכניקות מן התעשייה לסטודיו של האמן. כתוצאה מכך נדרשו האמנים לפתח התייחסויות חדשות ליצירתם ולהגדיר מחדש את מקומו של האמן בתרבות. אותו דיאלוג הניב עולם שלם של משמעויות חדשות ושל יחסים מורכבים בין הכלי השימושי וה"תמים", שמטרתו היא שירות המשתמש, לבין תכנים שהיו מראשית המאה ה-20 נחלתה של האמנות הפלסטית, השואבים את השראתם בגלוי מהשקפת עולמו וראייתו של האמן את העולם. בשלב הבשל של התהליך אנו עדים לסדרות של עבודות בהן הכלי השימושי נמצא במרכז כאמצעי להתבטאותו האישית של כל אמן ואמן. מכאן הפך עולם ה"אובייקטים" למוטיב מרכזי הרווח ומתפתח עד היום בתחום העיצוב בכלל, כאשר אמנות הקרמיקה היא אחד מחלוציו.

מתוך הקשרים אלו נוצרה התערוכה "The Art of the Vessel", הקושרת את תהליך התפתחותו של האובייקט לשיח היצירה הקרמית והאמנותית

הישראלית. הקשר הישראלי מתבטא דרך התייחסות לנוף המקומי, לחומרות, לביקורת חברתית, ולחויות רגשיות ואישיות.

ההתפתחויות שהוזכרו לעיל הרחיבו את הקשר בין הקרמיקאי לכלי באשר הוא, הממשיך להיות עמוק ומשמעותי כחבל טבור. אחת הסיבות לכך היא האופי הדינמי של העבודה עם החומר: החומר כחסר פורמט קבוע ליצירה (מגיע מן היצרן עטוף בחבילות שרירותיות), זורק את האמנים לעולם הכלים על מנת למצוא ביניהם את ה"קנוס" או ה"פורמט" ממנו ניתן להתחיל ליצור.

הכלי כשלעצמו מוביל אותי למחשבה על הכלה, על קליפה דקיקה ועדינה אך חזקה ומגינה, על נפח כלוא ושומר, על קווים זורמים. ההכלה היא היחסים בין הפנים לחוץ וההתרסה ביניהם.

נקודת המוצא לחוויה של הבא באינטרקציה עם הכלי היא של אובייקט תלת מימדי שיש לו שפה צורנית, צבעונית, וחומרית. החוויה איננה רק בעיני המתבונן אלא כחויה חושית של העושה בכלי שימוש, הכוללת - מגע יד, מגע לחי, שפתיים ולשון, תחושות של חום וקור, חלק או מחוספס, וכמובן גם התבוננות.

אמנות הקרמיקה שואבת את מקורות השראתה מן הכלי השימושי הפשוט לכאורה: המיכל, הכד, הקערה, הספל, והופכת אותם לאובייקטים מרתקים, מגוונים ואישיים שהם חלק בלתי נפרד מהשיח של שפה עיצובית עכשווית.

ברצוני להודות לקרן אליכס דה-רוטשילד, על מתן הפרס וקיום התערוכה. כמו כן ברצוני להודות מקרב לב לגב' רות קורמן, אשר הגתה את נושא התערוכה והביאה למימושה. תודה נוספת היא לחבר השופטים שלמעשה אצרו את התערוכה ובחרו את מיטב האמנים היוצרים בנושא, ולחבר השופטים שבחרו את מקבלי הפרסים. בנוסף ברצוני להודות בחום לגב' אינה ארואטי אוצרת מוזיאון בית אהרון כהנא על יוזמתה להצגת התערוכה והפקת הקטלוג, ולעיריית רמת-גן על התמיכה בהקמת התערוכה. תודה אחרונה וחביבה במיוחד לאמנים המשתתפים בתערוכה המהווה צעד נוסף לקידומה של אמנות הקרמיקה בישראל.

פליסיטי יעקובי ברנשטיין | Felicity Yaakobi Bernstein

פרס ראשון First prize

הרוח והחול, עבודת אבניים ועיבוד ידני, אבנית, 19x38x37, **The wind and the sand**, thrown and altered, stoneware,

הדס רוזנברג ניר | Hadas Rozenberg Nir

פרס שני Second prize

web vase, mixed techniq, 85x38x32, טכניקה מעורבת, web vase

פרס שלישי Third prize

כלי מרקחת IV, עבודת אבניים ועיבוד ידני בפורצלן, 1260°C, 40x220x30, 1260°C, thrown and altered porcelain, Labware IV

צלחת, סאגר, אבנית, 1200c, 7x42x32, 1200° Plate, stoneware, sager, 1200c, 7x42x32, 1200°

גון מרית רוזנסטון | Gun Marit Rosenstone

פרס רביעי Fourth prize

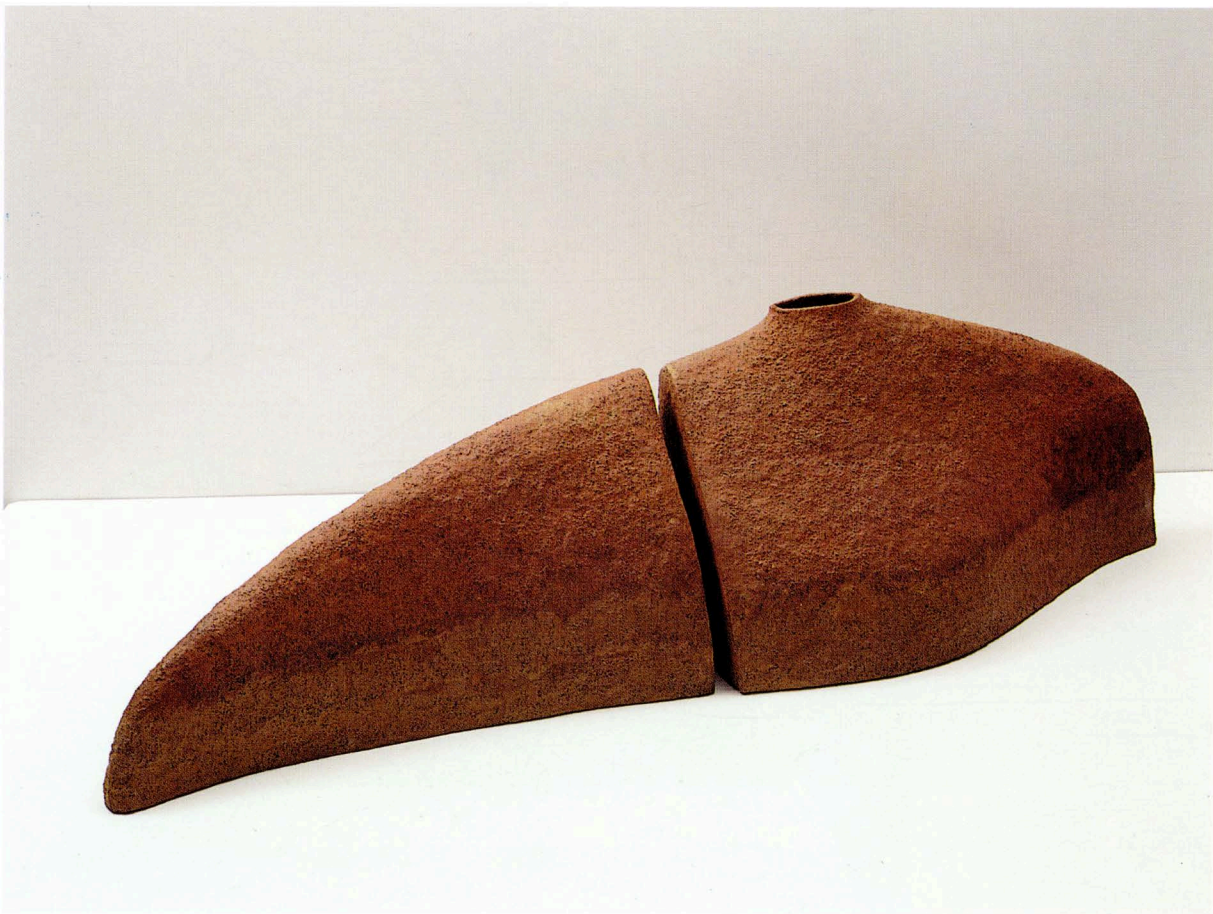
מגדלים, עבודת אבניים ועיבוד ידני, שריפת אנאגמה ורדוקציה, אבנית, h. 54, **Towers**, stoneware, wood firing, h. 54

מעלה האגנות (פרט), 100x500x30, אבנית, בית יד, (פרט), Ascende (detail)

מעלה האגנות (פרט), 100x500x30, אבנית, בית יד, אבנית, Ascende (detail)

A Dessert Vessel, hand building, stoneware, 33x110x15, מיכל מדברי, בניית יד, אבנית

כלים לתבלינים, בניית יד, שילוב חומרים, אדמית, 90x40, earthenware, mix material, hand building, unstalation, spice containers

אינטראקציות צבעוניות בין כלי למדף, אבניים, שיבוץ חרסים, 1280c, 18x150x15, 1280°C, Color interactions between vessel and shelf, wheel throwing, clay insets, 1280c, 18x150x15, 1280°C

הפנים של הכלי, בניה בחוליות, 21x44x44, The faces of the vessel, coil building,

אירית גבריאלי אמיטאי | Irit gavrieli amitay

מיכל משושה, בניית יד, אבנית, 53x30x27, hexagon vessel, hand building, stoneware,

into the artist's studio. Artists now had to reformulate attitudes to their creative work and rethink their place in society. The same dialogue gave birth to a wealth of new meanings and complex relations between the "naïve" practical vessel meant to serve a purpose and what became, from the early 20th century, the content of plastic art, openly inspired by the artist's personal world view. As this process matured, we find series of works that employ the practical vessel as a means of personal expression for the individual artist. Subsequently, the world of "objects" became a central motif in the field of design in general, and one that remains popular and continues to evolve. Ceramic art was one of the pioneers of this development.

"The Art of the Vessel" grew out of this context. The exhibition seeks to link the development of the object to the creative ceramic and artistic dialogue in Israel. The Israeli setting itself is expressed in the artists' references to the landscape, the media, social criticism, and personal and emotional experience.

The processes outlined above expanded the relationship between the ceramic artist and the vessel per se, with the two bound together as profoundly and meaningfully as if connected by an umbilical cord. One of the reasons for this is the dynamic nature of working in clay. Lacking in any predetermined form, the clay (packaged in arbitrary lumps by the supplier) thrusts the artists into the world of vessels where they must find the "canvas" or "format" from which to begin to create.

The vessel itself conjures thoughts of "containing," of a shell that is thin and delicate yet strong and protective, of the

volume enclosed and preserved within, of flowing contours. "Containing" implies the relationship between interior and exterior and the tensions between them.

The experience of interacting with the vessel begins with its perception as a three-dimensional object with its own language of form, color, and material. This applies not only to the viewer, but also to the user for whom it is a sensual experience—the touch of the hand, cheek, lips and tongue, sensations of hot or cold, smooth or rough, and of course, a visual experience as well.

Thus ceramic art draws its inspiration from seemingly simple practical vessels— containers, jugs, bowls, or cups—and transforms them into fascinating, diverse, and personal objects as an integral part of the contemporary dialogue of design.

I would like to thank the Alex de Rothschild Foundation for donating the prize and enabling the mounting of this exhibition. My most sincere gratitude goes to Mrs. Ruth Corman who suggested the theme of the exhibition and helped bring it to fruition. Thanks are also due to the panel of judges who served, in effect, as the curators, selecting the finest ceramic artists, and to the judges who awarded the prizes. In addition, I am deeply grateful to Ms Ina Aruetty, curator of Beit Aharon Kahana, for hosting the exhibition and producing the catalogue, and to the City of Ramat Gan for its support. Finally, my heartfelt thanks go to the artists participating in the show, which cannot but contribute to promoting ceramic art in Israel.

Ruth has also arranged exhibitions of ceramic art in London, the last in 1988. In addition, she gives slide lectures on the subject, and particularly on the sources of inspiration for Israeli ceramic art.

Two years ago, Ruth founded two small charity organizations, one in England and the other in Israel. In order to enable her to continue her activities, the British Designer Crafts Foundation, some of whose members are loyal supporters of Ruth's work, finances the visits to Israel and invites talented Israeli artists to the U.K. The first of these was Talma Tamary, followed by Ophira Russek (jewelry), Magdalena Hefetz, Rina Kemche, who gave a guest lecture at the Aberystwyth International Festival of Ceramic Art, Gun Marit and Sidney Rosenstone. Amnon Israeli and Mark Yudell have been invited to come in 2001. During their stay, the Israeli artists visit the studios of their British counterparts, view exhibitions and collections, and take part in symposiums and other events devoted to ceramic art and related subjects. All of these activities serve to expand their knowledge and experience of the world of ceramics in Britain.

She explains:

"For many years I witnessed the growing reputation of ceramic art in Israel. If in the past, ceramic artists felt like the poor relatives of the art world, today they display well-deserved self-esteem and pride, highly warranted by the fine quality of their work. There is no reason why Israeli ceramic artists should not take their place alongside the best of their kind anywhere in the world. I am honored to be able, through my efforts, to contribute in some small way to creative life in Israel."

The Art of the Vessel

Shlomit Bauman

This exhibition focuses on deconstructing the code of naïveté of the vessel so as to turn it into an "object-vessel" with complex significance. For the ceramic artist, the vessel is the starting point, the basic unit on which anything and everything can be built. Working with such a simple, naïve, and universal object is particularly challenging, and allows for a diversity of dynamics between the personal language of the artist and the social, cultural, esthetic, and historical statement. The cultural context of the vessel enables the artist to relate to it more broadly, highlighting the natural primordial materials involved in the artistic process on the one hand, and presenting a social political response on the other.

Western ceramic art has changed dramatically in the past two centuries. The idea behind this exhibition centers around several processes that have influenced this development, turning what was traditionally known as the pottery studio into what it is today. The first is the industrial revolution, which hastened the transformation of the ceramicist from manufacturer to artist. The second is the development of design, spurred by the Bauhaus in Europe in the 1920s, which altered the role, function, and influence of those working in ceramics. No longer simply craftsmen, they now became designers, overseers, and producers of the manufacturing process, redefining their field as "design" rather than "a craft."

Around the mid-20th century, a new dialogue emerged between "craft" and "art" that brought industrial techniques

This exhibition, in collaboration with the Alex de Rothschild Foundation, displays the work of eleven of the finest artists working in clay. It is an opportunity to present to the public the quality of their work and the unique features of each of these artists.

The exhibition presents different approaches to “the art of the vessel,” with each work offering its own interpretation of this art form. We find here both similarities and diversity in form, media, and coloration. Several of the artists choose to defy the conventions of traditional style, composition, and form, introducing highly imaginative and innovative ideas in the way they mould, work, and fire the clay. Some highlight the traditional functional symbol of the vessel, probing the form and glazing to create vivid visual images in installations of spatial groupings. While all of these works all relate to “the vessel,” each invites us to identify its special content.

We are honored to be hosting this exhibition, and extend our gratitude to the Alex de Rothschild Foundation and Mrs. Ruth Corman, and to the Israeli Ceramic Artists Association.

Ina Aruetty

Director, Beit Aharon Kahana
Ramat-Gan

For Ruth Corman,

A chance encounter some fifteen years ago was the start of a commitment to Israeli ceramics and ceramic artists. Miriam Rothschild, a trustee of the Alex de Rothschild Foundation then situated in the Old City of Jerusalem, invited Ruth to join her on the board of the foundation dedicated to promoting excellence of all forms in the art world.

As a member of the board, Ruth realized that more could be done. She began by organizing exhibitions of British ceramics in her home in Yemin Moshe in Jerusalem. These semiannual events were greeted enthusiastically not only by buyers, but also by the ceramic artists who came to view the works. On one such occasion, Magdalena Hefetz suggested to Ruth: “It would be wonderful if you could get one of these ceramic artists to come to Israel to give workshops.”

This was the start of an exchange program. The first to arrive was Carolyn Whyman, followed by Jenny Beavan, Jason Wason, David Jones, who discovered his cultural heritage here, Ruthanne Tudball, Phil Rogers, Richard Phethean, and many others. Ruth also invited artists working in other media, such as textiles, wood, engraving, and glassblowing. In honor of Israel’s 50th anniversary, she organized several exhibitions in Tel Aviv in which ten British artists displayed their talents. Today, a long list of British artists is waiting their turn, including Edmund de Waal, Richard Slee, Robin Welch, and Jon Middlemiss. Israel and Israeli ceramic art has gained considerable prestige in Britain, with each visitor both enriching the local artists with his or her expertise, and in turn being enriched by the time spent in Israel.

בית אהרן
Kahana

BEIT AHARON KAHANA

147, Rokah st., Ramat-Gan, Tel: 03-7523348

Ceramics Artists Association of Israel

www.israelceramics.org

Tel\fax: 03-6814527

Initiative: Art & Culture Authority, Ramat-Gan

Administration: Eli Lavi

Design: Ina Aruetty

November-December 2001

All sizes in cm.: height x width x depth

Catalogue:

Translation: Sara Kitai

Photography: Ran Erde

Graphic Design: Studio Yaron Levi

Production: Sabinsky Press

Exhibited in Tel-Chay, 2000

The Art of the Vessel

Felicity Yaakobi Bernstein

Hadas Rozenberg Nir

Yael Novak

Hilda Merom

Gun Marit Rosenstone

Rina Kimche

Ronit Zur

Mark Yudell

Nina Zoran

Nitza Yaffe

Irit Gavrieli Amitay

ALEX DE ROTHSCHILD FOUNDATION PRIZE, 2000

The Art of the Vessel

אברהם
Kahane

